

Wydana drukiem kronika jest nowością na rynku wydawniczym, niemniej od razu pięknie wpisuje się w wielkie przeżycia religijno-patriotyczne: 100. rocznicę objawień fatimskich (I wydanie 2017 r.) oraz 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości (II wydanie 2018 r.).

Redaktorom i wydawcom niniejszej publikacji należy się wielkie uznanie za podjęty twórczy trud prowadzący do krytycznego wydania drukiem niniejszej kroniki i życzenia determinacji w ukazywaniu bogatej historii Pomorza Zachodniego, nieraz wręcz diamentów archiwalnych ukrytych jeszcze w archiwach kościelnych.

Edwin Klessa

XXXV TYDZIEŃ KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W TRZCIANCE

W roku 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę w dniach 2–24 czerwca 2018 r. przypadł XXXV Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Trzciance (TKCh). Rozpiętość czasowa spowodowana była dwoma dużymi wydarzeniami parafialnymi. TKCh rozpoczął się 2 czerwca 2018 r. uroczystością 20-lecia parafii pw. Matki Bożej Saletyńskiej, a skończył się 24 czerwca odpustem w parafii pw. św. Jana Chrzciciela.

Inauguracja Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej nastąpiła w sobotę na uroczystej jubileuszowej Mszy św. o godz. 12:30. Proboszcz parafii pw. Matki Bożej Saletyńskiej ks. Andrzej Żołyniak – przewodniczący Kapituły Wyróżnienia „Człowiek Wiary, Człowiek Czynu” – ogłosił werdykt kapituły za 2017 r. i wręczył wyróżnienie znanemu działaczowi społecznemu Przemysławowi Przybylskiemu, który zawodowo pełni funkcję wicedyrektora Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzciance. Kapituła konkursu od 2011 r. przyznaje takie wyróżnienie osobom, które kierują się wartościami chrześcijańskimi zarówno w życiu prywatnym, jak i w swojej działalności zawodowej i społecznej, a które w szczególny sposób zaangażowane są na rzecz Kościoła, drugiego człowieka lub środowiska, w którym żyją. Przemysław Przybylski od dwudziestu lat zaangażowany jest jako wolontariusz w wielu przedsięwzięciach na rzecz niepełnosprawnych. Najpierw przez trzy lata pracował jako wolontariusz w Katolickim Domu Młodzieży przy parafii pw. św. Jana Chrzciciela, następnie brał udział w pracach grupy inicjatywnej, która przyczyniła się do powstania w Trzciance 1 czerwca 2001 r. Warsztatów Terapii Zajęciowej przy tejże parafii. W 2000 r. założył w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzciance Klub Olimpiad Specjalnych „Olimpijczyk”, zostając jego przewodniczącym. W 2003 r. założył w tej szkole Stowarzyszenie „Przyjaźń Niesłyszącym”. W latach 2003–2018 był członkiem Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, przez ostatnie kilkanaście lat był także organizatorem wielu turniejów i olimpiad specjalnych, w których brały udział osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

Po Mszy św. obok kościoła odbył się koncert, na którym w pierwszej części wystąpili Aleksandra (z d. Juckiewicz, była mieszkanka Trzcianki) i Maciej Wilczyński z Poznania. W drugiej części koncertu wystąpił wraz ze swoim zespołem Tomek Kamiński, znany skrzypek i wokalista, wykonawca wielu utworów z nurtu piosenki chrześcijańskiej.

Dwa punkty programu nawiązywały do głównego hasła TKCh – 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Z młodzieżą Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Henryka Sienkiewicza i Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica oraz uczniami Katolickiej Szkoły Podstawowej i z mieszkańcami Trzcianki w Bibliotece Publicznej spotkał się Wojciech Kochlewski – członek Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie – z tematem „Konstytucja 3 Maja i jej dokument”. Interesujące spotkania z pasjonatem Konstytucji 3 Maja poparte były nie tylko kolorowymi planszami, ale także przywiezionymi rekwizytami: oryginałem Konstytucji 3 Maja i wszystkimi uchwałami przyjętymi przez Sejm Czteroletni, szabłą z czasów Insurekcji Kościuszkowskiej z wygrawerowanymi insygniami króla Stanisława Augusta oraz Konstytucji 3 Maja. Spotkaniom towarzyszyła tematyczna ekspozycja książek ze zbiorów Biblioteki Parafialnej oraz Biblioteki Publicznej w Trzciance. Plansze o Konstytucji 3 Maja przez kilka tygodni były prezentowane w 3 szkołach i w obydwu bibliotekach. Więcej informacji o Konstytucji 3 Maja można uzyskać na stronie internetowej konstytucja-3maja.info prowadzonej przez Wojciecha Kochlewskiego.

Drugim punktem programu nawiązującym do hasła przewodniego XXXV TKCh było spotkanie w Centrum Kultury ze Społecznym Komitetem Budowy Pomnika Niepodległości w Trzciance. Odbyła się żywa dyskusja na temat budowy pomnika, którego odsłonięcie planowane jest w listopadzie br. Projekt pomnika miejscowej artystki, dr hab. prof. Akademii Sztuki w Szczecinie Elżbiety Wasyłyk, zwyciężył w konkursie zamkniętym i przyjęty został do realizacji. Pomnik będzie oddawał hołd wszystkim poprzednim pokoleniom, które walczyły z zaborcami i okupantami o wolną Polskę i którzy złożyli na ołtarzu Ojczyzny swoje życie i wolność osobistą lub byli poddawani różnorodnym represjom za swoją patriotyczną działalność. Pomnik wykonany zostanie z dwóch obelisków o wysokości 3 m ze szlachetnego kamienia – fińskiego granitu Red Balmoral, z datami i inskrypcją oraz wzbijającym się do lotu orłem.

Bieżący rok jest nie tylko Rokiem Niepodległości, ale także Rokiem Zbigniewa Herberta, ogłoszonym przez Sejm RP. Młodzież Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Henryka Sienkiewicza pod kierunkiem Małgorzaty Szadkowskiej i Hanny Kolonisty-Kujawskiej zaprezentowała w Młodzieżowym Domu Kultury program „Panie dziękuję Ci, że stworzyłeś świat piękny i różny...”. Koniec roku szkolnego nie pozwolił w Tygodniu Kultury Chrześcijańskiej na powtórzenie tego programu w kilku szkołach, dlatego będzie on kontynuowany po wakacjach, pod koniec października, gdy przypada kolejna rocznica urodzin wielkiego poety.

Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktora Stachowiaka zorganizowało wystawę zatytułowaną „Z Kazimierza do Nowej Wsi”. Wystawa została poświęcona historii podtrzcianeckiej miejscowości – Nowej Wsi, która w bieżącym roku obchodzi 400. rocznicę założenia. Wśród eksponatów były również elementy wyposażenia kościoła

pw. św. Piotra i Pawła – filialnego kościoła parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Trzciance. Kościół ten wybudowany został przez niemieckich mieszkańców jako zbór ewangelicki w 1908 roku. Trzcianka, Nowa Wieś i tereny na północ od Noteci przeszły pod panowanie Prus podczas I rozbioru Polski i wróciły w granice naszego państwa dopiero wraz z końcem II wojny światowej. Zniszczona w styczniu 1945 roku ewangelicka świątynia wyremontowana została wielkim wysiłkiem przez nowo przybyłych osadników. W uroczystość św. Piotra i Pawła w 1948 roku została poświęcona jako kościół katolicki pod wezwaniem tych dwóch wielkich świadków wiary. 400. rocznica powstania Nowej Wsi, zwanej kiedyś Kazimierzem, zbiegła się więc z 110. rocznicą budowy świątyni i 70. rocznicą poświęcenia jej jako kościoła katolickiego. Wystawa „Z Kazimierza do Nowej Wsi” udostępniona była zwiedzającym przez cały miesiąc.

Tydzień Kultury Chrześcijańskiej zawierał też dwa programy poetyckie. Pod pomnikiem św. Jana Pawła II Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Trzciance zorganizowała czytanie poezji Karola Wojtyły zatytułowane „Czytanie pod Pomnikiem”. Kilkanaście osób próbowało swoich możliwości w czytaniu tekstów kardynała Karola Wojtyły. Natomiast w czytelni letniej biblioteki odbyło się spotkanie z młodym trzciańskim autorem Maciejem Lewkowiczem, który dzielił się swoim przeżywaniem wiary. Młodzież z Teatru Poezji „Lotka” recytowała wiersze autora z tomiku *Kształty wiary*. Spotkanie prowadzone przez dyrektora placówki Włodzimierza Ignasińskiego miało charakter dyskusji nad treścią usłyszanych utworów. Jego uczestnicy mieli możliwość nabycia nowo wydanego tomiku poezji Macieja Lewkowicza wraz z autografem.

W Tygodniu Kultury Chrześcijańskiej odbyło również się spotkanie z ks. Sławomirem Olechem MS, saletynem z Trzcianki, z okazji 25-lecia kapłaństwa. Podczas spotkania zorganizowanego przez bibliotekę parafialną ks. Sławomir ciekawie opowiadał o swojej drodze kapłańskiej i latach pracy duszpasterskiej w Kazachstanie. Zwłaszcza relacja z pierwszych lat posługi kapłańskiej w okolicach Kustanaj na północy Kazachstanu dała obraz, bardzo przejmujący w swojej wymowie, trudnych do zniesienia warunków życia.

Jak co roku przy okazji TKCh organizowany był Konkurs Twórczości Artystycznej o Motywach Religijnych. Na tegoroczny konkurs zgłoszono rekordową ilość prac – 464. Od początku istnienia tego konkursu, tj. od 1984 r., wzięło w nim udział około 6 tys. uczestników. Duże słowa uznania należą się katechetom, którzy potrafią zainspirować dzieci i młodzież do podjęcia trudu wykonania pracy dowolną techniką. Widać w nich często ukryte talenty, które mają szansę na rozwój. W czasie spotkania twórców z ks. dziekanem Sławomirem Forcem wręczane zostały nagrody książkowe za prace wyróżnione oraz książki z odpowiednią dedykacją za udział w konkursie. Od samego początku tego konkursu podjęto decyzję, że jury nie będzie ustalało I, II i III nagrody, tylko spośród wszystkich zgłoszonych na konkurs prac wyłoni te, które zasługują na wyróżnienie. Taka forma klasyfikacji umożliwia uhonorowanie większej ilości twórców. Wystawa pokonkursowa wszystkich prac była prezentowana przez tydzień w Domu Parafialnym. Zwiedzający mieli okazję głosować na najładniejszą pracę w kategoriach: dzieci, młodzież oraz dorośli. Nagroda publiczności – po podliczeniu ilości oddanych głosów – wręczona zostanie podczas przyszłorocznego Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej.

Jeden z punktów programu XXXV TKCh miał charakter sportowy. W turnieju piłki nożnej brali udział uczniowie kilku szkół trzcieńskich i walczyli w kategoriach chłopców i dziewcząt o dwa puchary – proboszcza ks. Wawrzyńca Skraby MS i dyrektora Liceum Ogólnokształcącego Renaty Grzyśnik.

Program TKCh zamykał odpust św. Jana Chrzciciela. Na uroczystej Mszy św. sprawowanej pod przewodnictwem ks. dr. Józefa Kopcińskiego, obchodzącego 25-lecie kapłaństwa, poświęcony został odrestaurowany staraniem biblioteki parafialnej fere-tron św. Jana Chrzciciela. Liturgię upiększył swoim śpiewem trzcieński chór „Pasjo-nata” pod dyr. Bartosza Śliwińskiego.

Organizatorem XXXV Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej, jak co roku, była Bi-blioteka Parafialna w Trzciance, która dodatkowo tradycyjnie zorganizowała także kiermasz „Książki za 1 zł”.

Przemysław Bartosik

SPRAWOZDANIE Z PIĘCIU EDYCJI REGIONALNEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ W WAŁCZU PT. *DZIEJE ZIEMI WAŁECKIEJ NA PRZESTRZENI WIEKÓW (2013–2017)*

W latach 2013–2017 w Zespole Szkół nr 1 w Wałczu odbyły się wykłady w ramach Regionalnej Konferencji Naukowej zatytułowanej *Dzieje ziemi wałeckiej na przestrze-ni wieków*. Głównym organizatorem konferencji było Regionalne Towarzystwo Histo-ryczne Ziemi Wałeckiej (RTHZW). Spotkania odbywały się w zabytkowej auli Zespołu Szkół nr 1 w Wałczu. Kierownikiem naukowym całego przedsięwzięcia był dr Prze-mysław Bartosik, prezes RTHZW. Konferencje składały się zazwyczaj z dwóch części. W pierwszej znalazły się rozważania na temat syntezy dziejów regionu od czasów naj-dawniejszych po II wojnę światową, w drugiej – zagadnienia z czasów komunistycz-nych oraz po transformacji ustrojowej przełomu lat 1989/90. Łącznie na pięciu konfe-rencjach wygłoszono 59 referatów. W dyskusję nad formą oraz ostatecznym kształtem tematycznym niniejszych konferencji włączyły się osoby z ośrodków naukowych, na-uczyciele, studenci oraz pasjonaci historii.

Zamierzenia organizatora konferencji oscylowały wokół dziejów ziemi wałeckiej na przestrzeni wieków, co stanowiło kontynuację każdorocznej problematyki. Jednym z celów konferencji było zaprezentowanie najnowszych wyników badań dla omawia-nego obszaru badawczego w różnych okresach dziejowych. Takie podejście daje nowe perspektywy poznawcze oraz porównawcze. Tematyka ta obejmuje bowiem mnóstwo bardzo ciekawych aspektów, nierzadko prezentowanych po raz pierwszy. Mimo że ba-dania historyczne odnotowują już znaczące osiągnięcia, to przecież daleko jest jeszcze